

Wetzlarer Neue Zeitung

Hesse's politiestudenten leren van de zaak Sammy Baker

27 januari 2025 - 06:00 am/ Tanja Freudenmann

Wetzlar/Giessen. Sammy Baker uit Wetzlar overlijdt door geweervuur van de politie in Amsterdam. Nu heeft zijn moeder erover gesproken met politiestudenten. Zo beoordeelt de docent de uitwisseling.

Mevrouw Kocab, waarom hebt u de zaak Sammy Baker in uw lessen geïntegreerd?

Als onderdeel van het studieprogramma onderwijzen we een breed scala aan onderwerpen met betrekking tot psychische aandoeningen, later ook in de vorm van bijscholingscursussen. Het is erg belangrijk voor de studenten om in gesprek te gaan met de getroffen en hun familieleden. We bezoeken bijvoorbeeld de Vitoskliniek (Kliniek voor psychiatrie) en ontmoeten ex-verslaafden. Het onderwerp geesteszieken is enorm belangrijk: velen zullen het in hun leven meemaken en veel van de politieagenten zullen er in hun professionele leven mee te maken (moeten) krijgen. Het onderwerp is altijd verankerd geweest in de opleiding, maar we proberen het nog meer te verbinden met andere vakken en willen de studenten eigen ervaringen laten opdoen - ook in gesprek met Sammy's moeder.

Onderzoeken: politieagenten worden bij elke vierde inzet geconfronteerd met geesteszieken

Hoe vaak komen politieagenten tijdens hun werk in aanraking met geesteszieken?

Geschat wordt dat elk vierde tot vijfde contact tussen een politieagent en een geesteszieke plaatsvindt. Politieagenten zijn geen diagnostici en stellen niet ter plekke vast of iemand geestelijk ziek is of niet. De laatste onderzoeken schatten echter dat dit cijfer rond de 20 procent ligt. Met andere woorden, er is een contact bij elke vijfde inzet als er wordt uitgegaan van geesteszieken, anders bij elke vierde inzet als er rekening wordt gehouden met mensen in uitzonderlijke geestelijke gezondheidssituaties en crisissituaties.

Justine Seewald-Krieger, hier bij de demonstratie op de eerste verjaardag van Sammy's dood in Amsterdam, sprak met aankomende politie en rechercheurs in Giessen.

Justine Seewald-Krieger

Stijgende trend?

Over het algemeen gaan we ervan uit dat psychische aandoeningen meer sociaal geaccepteerd zijn. We weten dus dat de aantallen stijgen, maar we kunnen niet precies zeggen of dit komt doordat meer mensen aan psychische aandoeningen lijden of doordat mensen er opener over zijn en tegenwoordig eerder bereid zijn naar een specialist te gaan of eerder door hun huisarts worden doorverwezen.

Wat doceer je aan de universiteit?

Als hoogleraar psychologie en operationele training geef ik in eerste instantie psychologische onderwerpen. In het eerste semester ligt de nadruk op perceptie en geheugen, oftewel de basis van psychologie. We bespreken vragen als: Hoe wordt menselijk gedrag verklaard? Hoe ontstaat het? Ben ik het of is het de situatie die het menselijk gedrag beïnvloedt? Het gebied van communicatie is ook erg belangrijk, er is communicatietraining, omgaan met mensen in uitzonderlijke psychologische situaties, omgaan met stress, omgaan met agressie en geweld. Ik begeleid ook de operationele training, waarin dergelijke situaties worden geoefend in rollenspellen en hoe om te gaan met suïcidale of psychotische mensen.

Kerstin Kocab, professor psychologie en operationele training aan de Hessische Hogeschool voor Openbaar Management en Veiligheid, nodigde de moeder van Sammy Baker uit voor een uitwisseling.

Wanneer en hoe heeft u de zaak Sammy Baker op u genomen?

Ik werd me bewust van de zaak via een podcast, ik had er al over gehoord. We hadden het in de klas over psychose en schizofrenie en namen de zaak van Sammy Baker onder de loep. We wilden begrijpen en ons inleven in hoe de moeder die dagen kan hebben ervaren en erachter komen welk gedrag ze zelf herkende in Sammy. Het ging erom vragen te stellen, zoals wat de politie verkeerd deed en wat er qua tactiek anders had gemoeten. We bespraken ook de kwestie van het afgeven van een overlijdensbericht.

Wat hoop je te winnen uit de uitwisseling met Sammy's moeder?

Ik denk dat als je eenmaal van iemand hebt gehoord hoe hij het heeft ervaren als dingen niet goed gaan, je dat in je hoofd hebt zitten. Als je in een soortgelijke situatie terechtkomt, heb je meer stimulans om het zelf beter te doen. Als beelden en mensen aan elkaar gekoppeld kunnen worden en ik heb gehoord hoe het voelt, ontwikkel ik zelf misschien meer empathie in een vergelijkbare situatie.

Demonstranten eisen in 2021 gerechtigheid voor Sammy Baker in Amsterdam. Onder hen was de moeder van Sammy Baker.

De zaak Sammy - een voorbeeld van hoe dingen niet zouden moeten werken?

Ik ben geen operationeel trainer en ik was er niet bij, maar met name in de zaak Sammy heb ik de indruk dat de Nederlandse politie de situatie verkeerd heeft ingeschat en het operationele doel van de politie uit het oog heeft verloren - er is een persoon die medische hulp nodig heeft. Inzetsituaties met geesteszieken zijn vaak niet eenvoudig op te lossen. Als een strategie niet werkt of een persoon niet reageert op mijn aanpak, kan het snel overweldigend worden omdat er geen opties voor actie zijn. Situaties die ons overweldigden zijn onplezierig en moeten zo snel mogelijk eindigen. In politiejargon wordt dit een voorbarig verlangen genoemd om de situatie te beëindigen. Dit kan een rol hebben gespeeld in Sammy's geval.

Hoe reageerden de leerlingen op Sammy's moeder?

Zeer aangedaan. Dat bleek niet alleen uit de complete stilte in de zaal tijdens het verslag van mevrouw Seewald-Krieger, maar ook uit de empathische vragen en woorden van dank voor de uitwisseling. De studenten waren geïnteresseerd in verschillende aspecten en vroegen bijvoorbeeld hoe ze precies achter de dood van haar zoon was gekomen, wat de huidige status van de procedure is en of ze tips had voor toekomstige politie- en recherchemedewerkers over hoe ze zich beter zouden kunnen gedragen in zo'n situatie.

Op 13 augustus 2020 werd Sammy Baker doodgeschoten door de politie op een binnenplaats in het Amsterdamse stadsdeel Nieuw-West.

Je cv?

Natuurlijk was ik zelf ook een beetje nerveus over hoe de ontmoeting zou zijn. Uiteindelijk zijn het nog steeds politieagenten die de moeder ontmoeten van een kind dat door de politie is gedood. Maar ik moet zeggen dat de uitwisseling erg respectvol en nuttig was voor de studenten. Ik kreeg ook deze feedback van de studenten. Eén student benaderde me en wil nu zijn scriptie op dit gebied schrijven, gemotiveerd door deze uitwisseling.